

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici štev. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v četrtek, 2. julija 1931.

Telefon št. 2552.

Štev. 74.

Agrarna Avstrija.

(Nadaljevanje.)

Pri krompirju krije domača produkcija celo potrebo. V normalnih letinah so primorani celo izvažati. Za uvoz pride samo še zgodnji krompir v poštah. Trgovinska bilanca je sledeča:

Leta	Uvoz q	mil. šil.	Izvoz q	mil. šil.
1926	1.054.000	10-8	35.000	0-4
1927	660.000	8-7	53.000	0-7
1928	562.000	6-9	817.000	10-1
1929	653.000	7-0	263.000	4-0
1930	442.000	4-6	61.000	0-5

Domači pridelek variira od leta do leta zelo občutno. Donos domačih kultur je znašal:

1913/14	16-1 milij. q
1925/26	20-7 milij. q
1926/27	12-9 milij. q
1927/28	26-7 milij. q
1928/29	24-9 milij. q
1929/30	28-0 milij. q

Na avstrijskem uvozu smo udeleženi lani mi z 6.043 q, a celokupen naš izvoz je znašal 18.313 q, torej nas je Avstrija posekala z nad 200%.

Za importirano sočivje izda Avstrija letno okroglo 20 milijonov šilingov ali 160 milij. dinarjev. Toda mi participiramo na tem celem uvozu samo z borimi 5-6 milijona dinarjev, dočim bi po klimatičnih prilikah in odličnosti proizvodov, pa tudi z ozirom na cene morali kriti najmanj eno tretjino. Tu se kaže pomanjkanje popolnoma trgovske inicijative in organizatorne sposobnosti, kar je tembolj obžalovati, ker gre za rentabilne kulture, ki bi nudile poljedelcu mnogo boljši dohodek kot žito in drugi pridelki.

Ogromen je uvoz sadja v Avstrijo. Od leta 1926 se je povečal od 21-7 milijonov šilingov v treh letih do 1929, ko je bila vsled strašne zime večina sadnega drevja pozebla, na 41-1 milijonov šilingov ali 328-8 milijonov dinarjev. Ta porast je nastal deloma tudi radi tega, ker so pričeli ljudje dajati prednost sadju pred mesno in močnato hrano. Uvoz je znašal:

1926	21-7 milij. šil.	604.000 q
1927	25-7 milij. šil.	583.000 q
1928	29-7 milij. šil.	608.000 q
1929	41-1 milij. šil.	1.084.000 q
1930	36-1 milij. šil.	787.000 q

Tu je naša udeležba zelo znatna in krijemo znatno preko polovice importa. Samo jabolka smo izvozili v Avstrijo za 84-6 milij. dinarjev in sliv za ca. 40 milijonov dinarjev ter za 9 milijonov dinarjev grozdja. Toda na naši strani je to komaj začetek, ker smo se šele začeli organizirati in komaj nekoliko zavedli, kolike važnosti je izvoz sadja za našo bodočnost. Ker Avstrija tudi tu stremi za tem, da svojo bilanco uvoza in izvoza sadja čim bolj uravnoteži. Pri tem beleži že ugledne uspehe. Njen eksport sadja je dosegel lani 477.000 q v vrednosti 17-8 milijonov šilingov. Ta položaj prihaja tudi v njihovi carinski politiki vedno bolj do izraza. V zadnjem času so začeli zviševati uvozno carino, ki je bila že poprej tehnično zelo premišljena zasnovana, še izdatneje v prilog domače sadjereje.

Avstrija je bila v prvih povojnih letih znaten konzument našega mleka in masla. Sedaj se je v tem oziru popolnoma osamosvojila. Ne samo to, šla je tudi tu že korak dalje in postala v eksportu naš resen tekmeč. To nam nazorno kaže sledeča slika:

I. UVOZ.

Mleko.		
1926	340.600 q	13-3 milij. šil.
1927	101.300 q	4-7 milij. šil.
1928	25.100 q	2-1 milij. šil.
1929	13.800 q	1-4 milij. šil.
1930	12.600 q	1-4 milij. šil.

Sir in skuta.

1926	34.700 q	8-3 milij. šil.
1927	34.300 q	7-5 milij. šil.
1928	29.000 q	6-3 milij. šil.
1929	25.900 q	6-2 milij. šil.
1930	25.600 q	5-7 milij. šil.

Maslo.

1926	21.100 q	10-0 milij. šil.
1927	19.100 q	9-2 milij. šil.
1928	8.100 q	4-4 milij. šil.
1929	5.600 q	2-7 milij. šil.
1930	2.500 q	1-0 milij. šil.

Te številke so sijajen dokument resnega dela agrarne Avstrije za zboljšanje trgovinske bilance, toda ravno ti njihovi uspehi so udarec za naše kraje. Bili so časi, ko je pošiljal Maribor dnevno po tri in še več vagonov mleka v Avstrijo, danes ne odpremi niti litra več. Bila so leta, ko smo dobili za izvoz mleka v Avstrijo 29 milijonov dinarjev, danes niti pare in to mariborska oblast čuti. Avstriji, ki ne pospešujejo kmetijstva s široko-ustnostjo, marveč z resnim delom, so v petih letih zreducirali uvoz mleka na 3-7%, so decimirali uvoz masla in zmanjšali za 9.100 q uvoz sira in skute. Ali niso se zadovoljili samo s tem. Razvili so lep izvoz, ki beleži:

Mleko.

1926	14.300 q	0-53 milij. šil.
1927	22.200 q	0-90 milij. šil.
1928	40.600 q	1-51 milij. šil.
1929	38.700 q	1-48 milij. šil.
1930	23.100 q	1-10 milij. šil.

Sir in skuta.

1926	6.270 q	1-27 milij. šil.
1927	6.200 q	1-37 milij. šil.
1928	11.160 q	3-31 milij. šil.
1929	13.320 q	3-87 milij. šil.
1930	20.380 q	5-70 milij. šil.

Maslo.

1926	2.650 q	1-33 milij. šil.
1927	2.000 q	1-05 milij. šil.
1928	4.960 q	2-68 milij. šil.
1929	10.030 q	5-68 milij. šil.
1930	18.650 q	8-64 milij. šil.

DR. FRAN WINDISCHER DOPISNI ČLAN ZAGREBSKE ZBORNICE ZA TOI.

Na plenarni seji zagrebske Zbornice za TOI, ki se je vršila v torek, je bil generalni tajnik v p. dr. Fran Windischer imenovan za dopisnega člana te zbornice.

REKLAMA NA PISEMSKIH OVITKIH.

Zbornica za TOI v Ljubljani opozarja interese, da je ministrstvo z odlokom št. 50447/31 podaljšalo rok za sprejemanje pisemskih pošiljk, katerih ovitki z reklamo po določenih čl. 12 točka XI prvega dela pravilnika za notranjo pošto službo, niso dopustni, in sicer do vstetega 31. oktobra 1931. Pošiljke z nedopustnimi ovitki se po 31. oktobru 1931 ne bodo več sprejemale; pošiljatelj naj torej ravnajo tako, da bodo ovitke z nedopustno reklamo brezpogojno porabili do navedenega termina.

IZVOZ ZLATA IN ZLATIH IZDELKOV.

Po členu 3. zakona o denarju kraljevine Jugoslavije je izvoz zlata svoboden. Po naših informacijah se morejo svobodno izvažati tudi izdelki od zlata. Ministrstvo za finance bo o tem obvestilo carinarice v najkrajšem času. Ob tej priliki bo ministrstvo carinaricam tudi sporočilo, da je ukinjeno zavarovanje valute ob izvozu blaga.

ZASEDANJE TARIFNEGA ODBORA.

Iz Beograda poročajo, da bo tarifni odbor prometnega ministrstva sredi julija sklican za več dni k zasedanju, da bo

Dočim so bili torej leta 1926 v teh treh predmetih za 29-5 milij. šilingov ali ca. 236 milij. dinarjev pasivni, so danes po petih letih za 7-34 milij. šil. ali nad 58 milijonov dinarjev aktivni.

Mi pa, ki tako radi govorimo o pospeševanju poljedelstva, smo izvozili lani za pol milijona dinarjev mleka, za 1-3 milij. dinarjev svežega masla in za 35-5 milij. dinarjev sira, od česar odpade 33-7 na južno srbijanski kačkavalj, ki gre na Grško in v Turčijo! Torej Avstrija danes izvažna za sedemnajstkrat toliko vrednost mleka in za skoro šestkrat toliko masla kot mi.

To je treba enkrat brez obzirov povedati in pribiti, da se pri nas ljudem odprejo oči in da začnejo o tem razmišljati. Kajti naše krize se ne da lečiti z resolucijami in zavaravanjem — tu je treba sistematičnega trdega dela po dobro preudarjenem načrtu.

Še bolj porazne postajajo za nas številke, če si ogledamo razvoj prilik v avstrijski živinoreji. Avstrija danes krije nad 55% svoje potrebe na klavni živini (goveji) z lastno rejo in nad 60% pri prešičih. Ni več daleč čas, ko ji ne bo treba niti komada živine več uvažati. Ne bo trajalo niti pet let, ko bo ta doba nastopila. To je danes že matematično dokazano. In baš nova pogodba, ki jo imamo sedaj z Avstrijo skleniti, naj bi pripomogla k temu, da se avstrijska agrarna »petileta« v celem obsegu posreči.

Za nas nastaja fatalno vprašanje, kam potem z ono živino, ki jo danes še izvažamo v Avstrijo? Na to bi želeli slišati odgovora od onih kratkovidnih gospodarjev, ki še danes nimajo ustaljenih pojmov o možnostih razvoja našega gospodarstva in varajo našega kmeta z lažnimi proročstvi.

(Nadaljevanje sledi.)

razpravljaj o predlogih gospodarskih zbornic glede znižanja prevoznih tarif za gotove izvozne predmete.

* * *

URADNI TEČAJI ZA JULIJ.

Finančno ministrstvo je v zvezi s taksnim zakonom določilo za julij naslednje uradne tečaje: 1 napoleon 218-60 Din, 1 zlata turška lira 249—, 1 angl. funt 275—, 1 dolar 56-50, 1 kanadski dolar 56-20, 1 nemška marka 13-40, 1 poljski zlot 6-33, 1 avstr. šiling 7-94, 1 belga 7-87, 1 madž. penga 9-87, 1 braz. milrajs 5-20, 1 egiptski funt 282—, 1 urugvajski pezos 35—, 1 argent. pezos 17-55, 1 turška pap. lira ali 100 piastrov 26-75, 100 zlatih frankov ali švic. frankov 1096-80, 100 franc. frankov 221-30, 100 albanskih frankov 1086—, 100 ital. lir 296—, 100 hol. goldinarjev 2275—, 100 bolg. levov 40-90, 100 rum. lejev 33-65, 100 danskih ali norv. kron 1514—, 100 švedskih kron 1515—, 100 španskih pezet 548—, 100 grških drahem 73-20, 100 čehosl. kron 167-20, 100 finskih mark 142—, 100 letonskih latov 1081-50.

* * *

ČEŠKOSLOVAŠKA BO ŠTEDILA.

Češkoslovaški finančni minister Kapl bo predložil jeseni parlamentu načrt zakona o štednji. Na podlagi tega zakona ne bo smel biti nihče prej upokojen, dokler mu ne potečejo leta, novi državni uradniki se ne bodo nekaj časa sprejemali, plača državnim uradnikom bo znižana za 5%, tobak se bo podražil, carina na kavo in vžigalice povišala ter uvedel se bo 5—25% progresivni davek na dohodnino. Donos tega davka je namenjen podpori delavcem.

Zahteva po poostitvi pogojev za udeležbo na licitacijah.

Trgovsko-industrijska in obrtna zbornica v Novem Sadu je predložila ministrstvu trgovine in industrije v Beogradu naslednjo podstavko:

»V zadnjem času prihajajo tej zbornici številne pritožbe iz vrst obrtnikov in trgovcev, da sodelujejo pri javnih dobavah za državne in samoupravne nabave osebe, katere nimajo za izvrševanje teh poslov potrebne strokovne kvalifikacije. Take ne kvalificirane osebe si izposlujejo par dni prej obrtno dovoljenje v svrhu, da dobe tako formalno pravico za sodelovanje pri državnih nabavah, katero dovoljenje pa takoj, čim izvrše posel, vrnejo. Na ta način jih niti davčna oblast ne more prijeti in ker običajno nimajo niti ostalih režijskih izdatkov, katere ima redni obrtnik odnosno trgovec, so oni v stanju staviti dosti nižje ponudbe kot redni obrtnik odnosno trgovec. Jasno je, da taki začasni obrtniki oziroma trgovci izigravajo odnosne odredbe pravilnika za izvrševanje odredb iz odd. B (pogodbe in nabave) zakona o državnem računovodstvu (spremembe z odlokom D. R. br. 195100 z dne 16. novembra 1929. leta), v katerih je določeno, da natečajnik mora imeti potrdilo, s katerim je dokazano, da je firma sodno protokoliрана, oziroma da poseduje razen obrtnega dovoljenja potrdilo pristojne zbornice, da se v svojem stalnem poklicu bavi s poslom, ki je predmet licitacije. Na podlagi tega preiširokega pojma »stalno« brez pobjlize označbe, kaj je smatrati pod »stalnim poklicem« običajno izdajo pristojne oblasti potrdilo o sposobnosti za udeležbo na licitaciji že na podlagi samega obrtnega dovoljenja.

Toda Zbornica je mnenja, da iz celotnega smisla te odredbe, da gospodarske organizacije lahko izdajo potrdilo, da se kdo stalno bavi z gotovim poslom, izhaja, da ni zadostna samo formalna činenica, da ima gotova oseba obrtno dovoljenje za izvrševanje tega posla, pač pa, da je tudi materijelno iz ekonomskega stališča sposoben za izvrševanje tega posla; to pomeni mora Zbornica in drugo za izdajo takega dovoljenja pooblaščen oblastvo imeti priliko, da se tekom gotovega časa sama prepriča, da se ta oseba zares stalno bavi s tem poslom.

To potrdilo mora biti državnim in samoupravnim telesom gotova preliminar na garancija, da bo licitator v strokovnem pogledu znal izvršiti poverjeni mu posel in že samo dejstvo, da je doba veljave takega potrdila, v smislu spremembe omenjenega pravilnika, omejena na tri mesece, izhaja, da je finančni minister, ko je vstavil tako določbo, v resnici imel pred očmi potrebo po obvarovanju državnih in samoupravnih teles pred eventualnimi zlorupami.

Z ozirom na to je jasno, da zahtevajo tako interesi rednih obrtnikov in trgovcev, kakor tudi interesi državnega gospodarstva, da se onemogočijo vsi poskusi zlorabe ob priliki javnih licitacij za dobave državnim in samoupravnim telesom.

Da bo mogoče to doseči, je treba izpopolniti omenjeno spremembo pravilnika za izvrševanje odredb iz odd. B zakona o državnem računovodstvu (Sl. Nov. št. 274 z dne 22. XI. 1929) ter tam uvrstiti sledeči stavek:

»Da se kdo v resnici stalno bavi s poslom, ki je predmet licitacije, za to je

treba, da se ugotovi, da se bavi s tem poslom najmanj dve leti.

Zbornica namreč meni, da je treba, da mine vsaj rok dveh let, če hočemo iz gospodarskega stališča ugotoviti, ali je kdo v resnici sposoben za izvršitev nabave za državno ali samoupravno telo.

Zbornica prosi zato, da ministrstvo dela na tem, da g. finančni minister čimprej izda odločbo v gornjem smislu.

O gornjem predlogu novosadske zbornice se sedaj vršijo ankete pri vseh TOI zbornicah. To vprašanje je zlasti pri nas zelo aktualno in smo že ponovno poročali o akcijah, ki jih je v konkretnih primerih izvršila ljubljanska zbornica.

Trgovske zveze naše države z Daljnim vzhodom.

V zadnjem času moramo zabeležiti dva važna koraka, ki sta bila napravljena v svrhu vzpostavitve trgovskih odnošajev med našo državo in Daljnim vzhodom.

Naj omenimo tu v prvi vrsti obisk delegata trgovskega muzeja v Osaki (Japonska) g. dr. Jiaa Tito, ki se baš te dni mudi v Beogradu. Ob tej priliki je g. dr. Tito podal novinarjem izjavo, v kateri je naglašal, da je njegova naloga, da naveže trgovske odnose med Japonsko in balkanskimi državami. Naglašal je, da se mu zdi kot najprimernejša prilika v to svrhu, da naši izvozniki sodelujejo na velesejmu v Osaki, ki bo meseca oktobra t. l. Na tem velesejmu so do sedaj sodelovale skoro vse države sveta, pogrešal pa je vedno vse balkanske države. G. dr. Tito je poudarjal, da je uverjen, da bodo naši produkti na Japonskem čim ugodnejše tržišče, zlasti ker se je tekom bivanja v naši državi prepričal, da je naša država bogata na takih produktih, katerih Japonska potrebuje. Izjavil je tudi, da je videl, da se marsikak japonski produkt prodaja pri nas, da pa na žalost trgovinski odnošaji med obema državama niso organizirani. Vsem našim trgovcem stoje na razpolago za informacije tako Trgovski muzej v Osaki kakor tudi vse japonske trgovske zbornice.

Drug važen korak k medsebojni utrditvi trgovskih zvez z Daljnim vzhodom je obisk zastopnika našega Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine g. Zlatka Hribarja v Šangaju. G. Hribar je tam stopil v stike s številnimi tako domačimi, kakor inozemskimi trgovci, ruski šangajski dnevnik »Slovo« pa donša cel niz člankov o naši državi ter iz razgovora z g. Hribarjem.

G. Hribar je ugotovil, da prihajajo za Daljni vzhod v poštev predvsem sledeči naši produkti: cement, papir, vino, razni serumi, trd les, pragovi, parketi, špi-rit, koža za podplate, oetna kislina, paprika, suhe višnje itd. Perspektive za plasman jugoslovanskih proizvodov na šangajskem trgu so zelo ugodne. Zlasti mnogo interesa je za dalmatinska vina in v tej branži so bile že sklenjene kupčije. Prav tako je že dobro poznan na Kitajskem jugoslovanski cement in pekmez, med tem ko so izgledi za naš trd les, suhe višnje in fige zelo dobri. Pričakovati je, da se bo smotreni propagandi posrečilo tako najti za naše produkte nova tržišča, katera tako zelo pogrešamo.

Nova vrsta socijalnega zavarovanja v Ameriki.

V Združenih državah Sev. Amerike se je v poslednjem času razvila nova vrsta socijalnega zavarovanja, ki zavzema od dneva do dneva večji razmah. Gre namreč za »grupno zavarovanje«, po katerem so vsi delavci gotovega podjetja zavarovani pri eni zavarovalnici. Polovico zavarovalne premije plača podjetnik in polovico delavci potom odbitka na dninah. Za slučaj, da delavec izstopi iz podjetja, se mu vplačani zneski vstejejo, kajti zavarovanje se v tem momentu pretvori v individualno zavarovanje. Na ta način je danes zavarovanih okoli 150.000 delavcev Southern Pacific Railways in Standard Oil Co.

Monopol za uvoz in izvoz žita.

Država si je pridržala izključno pravico uvoza in izvoza pšenice, rži in pšenične moke. — Določbe o trgovini v notranjosti države.

Nj. Vel. kralj je dne 27. p. m. na predlog ministra za trgovino in industrijo in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta predpisal in proglasil zakon o izvozu in uvozu pšenice, rži in pšenične moke. Zakon se glasi:

§ 1. Izvoz in uvoz vseh vrst pšenice, rži in pšenične moke je izključna pravica države.

§ 2. Izključne pravice iz § 1 vrši država po svojih organizacijah ali ustanovah, ki jih za to pooblasti minister za trgovino in industrijo z odobritvijo predsednika ministrskega sveta.

§ 3. Uredbe tega zakona se ne nanašajo na tranzit blaga, omenjenega v § 1, kakor tudi ne na obveze, sprejete z mednarodno pogodbo, glede vršitve obmejnega prometa.

§ 4. Minister za trgovino in industrijo se pooblašča, da predpiše delne odredbe glede delovanja pooblaščenih ustanov, kakor tudi ostale odredbe za izvrševanje tega zakona.

§ 5. Z uveljavitvijo tega zakona izgube veljavo vse tiste odredbe, ki so nasprotne odredbam tega zakona.

§ 6. Ta zakon stopi v veljavo, ko ga kralj podpiše, obvezno moč pa dobi na dan razglasitve v »Služb. novinah«.

* * *

V zvezi z objavljenim zakonom o izvozu in uvozu pšenice, rži in pšenične moke ter v zvezi s tozadevnimi sklepi kraljevske vlade smo dobili tole obvestilo:

Uvoz pšenice, rži in pšenične moke iz inozemstva v našo državo je izključna pravica države, ki bo to pravico vršila v danih primerih preko privilegiranega izvoznškega društva. Tranzit skozi našo državo je prost, istotako se bodo spoštovale vse obveze, prevzete z mednarodnimi pogodbami in sporazumi. Izvoz pšenice, rži

in pšenične moke se bo vršil po sklepih ministrstva za trgovino in industrijo izključno preko privilegiranega izvoznškega društva in njegovih zastopnikov v Zagrebu in Skoplju, preko kmetijskih zadrug in trgovcev izvoznikov, ki kupujejo pšenico, rž in pšenično moko na račun privilegiranega izvoznškega društva. V mejah naše kraljevine je promet s pšenico, ržjo in pšenično moko svoboden in se bo vršil kot dozdaj neovirano z nakupovanjem od pridelovalcev enako s strani zadrugnih ustanov, kakor mlinov, trgovcev itd. Istotako morejo zadrugne ustanove, mlinci in trgovci brez omejitev kupovati in prodajati pšenico, rž in pšenično moko. To pomeni, da more vsakdo izmed njih biti kupec, samo plačati mora določeno ceno na podlagi sklepa ministrstva trgovine in industrije v soglasju z ministrskim svetom. Cene, ki jih bo privilegirano izvoznško društvo plačalo poedinim pridelovalcem, trgovcem in zadrugnim ustanovam na podlagi določene cene 160 Din za 100 kg, bo objavilo privilegirano izvoznško društvo od časa do časa. Pri tem se bo trgovcem, mlinom in zadrugnim ustanovam dopustila cena 3 dinarje za 100 kg nad minimalno ceno 160 Din za trud in stroške. Pri tem morajo paziti, da dobijo pridelovalci vsaj 160 Din za 100 kg pšenice povprečne kvalitete dotičnega kraja. Za pšenico, utovorjeno v vagone ali vlačilce, v kolikor pripelje žito sam v vagone ali vlačilce, ima pridelovalec pravico na večjo ceno tako, da ta odgovarja njegovemu trudu. Cena 160 dinarjev za 100 kg velja za pšenico povprečne kakovosti. Pšenica boljše vrste se bo plačevala razmeroma dražje. Ta cena se bo v toku leta povišala. Prva objava privilegiranega izvoznškega društva bo pred 5. julijem, ko se začne ta akcija v letošnji žetvi.

Pomudbe pouprasevanja

Tvrška Serrati Hnos, Buenos Aires, Rm, Mitre 3318 se zanima za uvoz zobotrebec in prosi, da se ji pošljejo detajlirane oferte.

Težak gospodarski položaj Nemčije.

Gospodarski položaj Nemčije se je v zadnjem času zelo poslabšal. Nemške finance se nahajajo v akutni krizi, država sama rabi okrog 250 milijonov Rm za kritje izdatkov za najnujnejše potrebe. V to svrhu je bila predtekli teden izglasovana zasilna odredba, na podlagi katere se bodo razni davki občutno povišali. Gotovo je razumljivo, da je ta odredba izzvala veliko razburjenje pri Brüningovih nasprotnikih; v mnogih mestih je prišlo do krvavih pobojev.

Tudi nemška industrija, ki je sedaj še najbolje uspevala, je prišla v kritično situacijo. Čeprav je bila industrija vedno proti državni subvenciji, je sedaj prisiljena zaprositi državo za pomoč.

Kakor poročajo časopisi, se radi takega položaja bavi nemška industrija z mislijo, da bi se ustanovil generalni štab gospodarskih voditeljev. Ta štab naj bi izdelal načrt za gospodarsko obnovo Nemčije v sedmih letih. Člani tega generalnega štaba naj bi bili vodilni nemški industrijalci in med njimi se nekateri imenujejo že imenoma. Vsekakor je sedanje stanje Nemčije zelo kritično in situacijo poslabšuje še dejstvo, da zaznamujejo nemški papirji in marka na borzah znaten baisse.

Radi takega položaja so nekatere države sprožile misel, naj bi se Nemčiji odločilo za nekaj let plačevanje reparacij. Veliko vprašanje je, ali res te države zasleduje gole altruistične cilje ali jih vodi samo politična korist, vsled česar ni čudno, da se druge države takemu moratoriju odločno upirajo.

Iz naših organizacij

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico se glasom sporočila gremija trgovcev v Celju vrši v torek dne 7. julija 1931 predpoldne v posvečevalnici gremija trgovcev v Celju, Razlagova ulica št. 8, pritličje, levo, od 8. do 12. ure.

TRGOVINA IN INDUSTRIJA OGRSKE V LETU 1930.

Trgovska in obrtna zbornica v Budimpešti priobčuje pravkar poročilo o trgovini in industriji Ogrske v letu 1930. Pisano je tudi v nemškem jeziku in zato tudi nam dostopno. Vse je v poročilu obravnavano: poljedelska produkcija leta 1930 in njena uporaba, industrijska produkcija, ustanovitveno gibanje, oblikovanje zunanje trgovine, denarne, kreditne in socialne razmere, promet. Posebna poglavja se pečajo s posameznimi industrijami in trgovskimi panogami. Zelo temeljito je obdelana zunanja trgovina Ogrske v preteklem letu.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi oblike, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH.

IV. POROČILO HMELJARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO O STANJU NASADOV.

Zalee v Savinjski dolini, 30. junija 1931. Pri najugodnejšem vremenu se hmeljska rastlina prav lepo razvija in je prirastla že do vrha drogrov. Je popolnoma zdrava, svežezelene barve, brez škodljivcev in bolezni, nastavlja mnogo panog, na katerih se prikazujejo cvetni popki. Obče stanje nasadov je pa slej ko prej neenako. Minule tedne so hmeljarji še čistili vrste ter rastline drugič obiskovali. Kupčija miruje.

Društveni odbor.

Po svetu

Hranilne vloge v vseh češkoslovaških denarnih zavodih so dosegle na koncu preteklega leta svoto 53 milijard Kč; 91,4% je prišlo na historične dežele Češka, Moravska in Šlezija, 8,6% je pa prišlo na Slovaško in Podkarpatsko Rusijo.

Philips poroča, da je bila prodaja v preteklem letu manjša kot prej, a vendar še zadovoljiva.

Borzni indeks na Dunaju je padel na točko, ki je najnižja od pričetka vojne dalje.

Obtok bankovcev v Nemčiji je padel na 3726 milijonov mark, a vsled oddaje deviz in zlata je padlo tudi njegovo kritje, in sicer na 40,4%.

Ameriške investicije v Nemčiji ceni ameriško trgovsko ministrstvo na 2500 milijonov dolarjev; pravi, da je vsaka višja cenitev napačna.

Največja tekstilna tvrdka v Lodžu je ustavila obratovanje in je odpustila 6 tisoč delavcev. Krila je svojo surovinsko potrebo pri neki italijanski tvrdki; ko je ta postala insolventna, je zahtevala od poljske tovarne takojšnje izplačilo, nakar so Poljaki obratovanje ustavili.

Mednarodna družba spalnih vagonov izkazuje za preteklo leto 12.400.000 belg. frankov čistega dobička in izplačuje 5 odstotno dividendo. Število vagonov se je pomnožilo za 105 na 2392.

Gospodarski položaj U. S. A. se je nadalje poostiril; število brezposelnih se navaja s 5.300.000. Eksport v prvem polletju je padel na točko, ki je najnižja po letu 1914.

Obtok bankovcev v Češkoslovaški je naveden s 5940 milijoni Kč, njegovo kritje je 48,1 odstotno.

OGLEDALA

vseh vrst, velikosti in oblik

STEKLO

zrcalno 6-8 mm, mašinsko 4-6 mm, portalno, ledasto, alabaster itd.

SPECTRUM D. D.

LJUBLJANA VII — Tel. 23-43
ZAGREB CELOVŠKA 81 OSJEK

Obtok bankovcev v Jugoslaviji je naveden v zadnjem izkazu Narodne banke s 4518 milijoni dinarjev.

Trgovska pogajanja med Grčijo in Češkoslovaško, vršivša se v Atenah, so bila vsled različnega mišljenja za nekaj časa odgodena.

Akcija za sanacijo Cie Generale Transatlantique ni uspela in se lansira sedaj od več strani misel, da bi država družbo prevzela in jo vodila v državni režiji naprej.

Deficit v avstrijskem zveznem gospodarstvu v prvem letošnjem polletju je cenjen na ca 170 milijonov šilingov; pravijo, da bo v drugi polovici leta deficit manjši.

One delnice železoindustrijske družbe Vares, ki jih je imel dunajski Bankverein, so prešle v last jugoslov. erarja.

Trgovska pogodba med Nemčijo in Romunijo je bila podpisana v Ženevi 27. junija.

Romunska Generalna banka je ustavila izplačila; pasiva znašajo 850 milijonov lejev. Banka je zaprosila za moratorij.

Angleška in Francoska banka izkazuje sledeče zlate zaloge: 163 milijonov funtov in 56.520 milijonov frankov.

Izredni občni zbor Narodne banke je sklican za dan 12. julija. Na dnevnem redu je poročilo upravnega in nadzorstvenega sveta o delovanju banke v času od 1. jan. do 30. maja t. l.; odobritev bilance, volitve itd.

Jugoslovanske zadruge so povabljene k udeležbi na velesejmu v Pragi v septembru t. l.

Trgovska pogodba med Jugoslavijo in Romunijo, potekajoča 30. junija t. l., je podaljšana do 31. decembra t. l.

Mednarodne lesne konference, ki se bo vršila v Parizu od 1. do 15. julija in ki bo razmotrivala o krizi lesne industrije in o obrambnih sredstvih proti krizi, se bo udeležila tudi Jugoslavija.

Občni zbor Trgovskega bolniškega in podpor-nega društva.

V sredo zvečer je bil ob lepi udeležbi članstva občni zbor Trgovskega bolniškega in podpor-nega društva, ki je prav lepo uspel. Zborovanje je otvoril in vodil g. predsednik Peter Klinar, ki je pozdravil navzoče člane, predvsem komisarja Bolniške blagajne dr. Ivana Plessa.

Predsedstveno poročilo.

Po sprejetem predlogu, da se pošlje brzojavni pozdrav ministru socialne politike, je g. Klinar podal obširno in izčrpno poročilo za leto 1930., iz katerega posnemamo, da je društvo v polni meri vršilo svojo socialno funkcijo v korist zavarovanemu članstvu. Glavno delo je posvetila društvena uprava izvedbi višjega zavarovanja, ki se je pričelo lani s 1. januarjem z namenom, da se na podlagi vplačevanja posebnega mesečnega prispevka po 20 Din izpopolnijo dajatve po zakonu o zavarovanju delavcev. Zamisel višjega zavarovanja je našla v vrstah privatnih nameščenecv širok odmev in se je prijavilo doslej za višje zavarovanje že 3040 članov. Tudi članstvo pri Bolniški blagajni je stalno naraščalo in se je zvišalo njihovo število od 4600 ob koncu l. 1929. na 5750 članov meseca junija letos.

V smislu čl. 7. društvenih pravil obstoja bistvena dajatev dodatnega zavarovanja v zdravljenju v II. razredu bolnice in sicer za zavarovance, ki še niso eno leto člani največ za dobo 3 mesecev, za ostale za 6 mesecev, za svoje pa za 4 tedne. Zaradi stalne prenapoljenosti javne bolnice je uprava povračevala članom tudi oskrbne stroške v Leonišču in prispevala znatne zneske k operacijskim in zdravniškim stroškom, ki so znašali tudi nad 1000 Din. Povprečno je štelu društvo lani 2700 članov, podpore pa je iskalo 187 članov in 150 svojcev, iz česar je razvidno, da se je vsakemu osmemu zavarovanemu članu, odnosno njegovemu svojcu nudila podpora. Za II. razred bolnice zavarovanih članov s 1916 oskrbnimi dnevi v l. 1930. je društvo izdalo 88.554.50 Din, za svoje pa s 1352 oskrbnimi dnevi 60.506 Din. Za Leonišče je izdalo članom s 547 oskrbnimi dnevi 47.037 Din, svojcem pa s 485 oskrbnimi dnevi 41.472.50 Din. K operacijskim stroškom zavarovanih članov je društvo prispevalo 32.792 Din, svojcem pa 17.370 Din. Iz primerjave teh števil je jasno razvidno, kolika ugodnost obstoja za društvene člane v tem, da imajo tudi njihovi svojci pravico do ugodnosti višjega zavarovanja.

Poleg rednega dela in tekočih poslov v višjem zavarovanju je društvena uprava posvečala posebno pozornost osnutku novega zakona o socialnem zavarovanju. Društvo zavzema v tem perečem problemu stališče, naj se socialno zavarovanje privatnih nameščenecv izloči iz SUZORja in uredi s posebnim zakonom, s čemer bo najbolje zadoščeno interesom višjega življenskega standarda privatnih nameščenecv. Kot minimum svojih zahtev je poudarjalo, naj se v novem zakonu o socialnem zavarovanju uveljavi teritorialno načelo glede na delovanje posameznih privatno-društvenih blagajn, naj se zavarovanje razširi na vse privatne nameščenice in glede na dovoljeno višino upravnih stroškov privatno-društvene blagajne popolnoma izenačijo z ostalimi krajevnimi organi SUZORja.

Vse tekoče posle in aktualna vprašanja so se obravnavala v minulnem letu na štirih sejah društvenega odbora ter 15 sejah eksekutive. V tem pogledu je g. predsednik posebno poudaril, da delajo v društvu složno tako predstavniki delojemalcev in poslodajalcev. To solidarno delo je tudi najjačje jamstvo za uspešno nadaljnje delo, za razmah in procvit že skoraj stoletne socialne ustanove.

Poročilo komisarja.

Po poročilu g. predsednika Klinarja se je oglašil k besedi komisar Bolniške blagajne dr. Ivan Pless, ki je podal v izčrpnih izjavanjih sliko delovanja Bolniške blagajne v letih 1929 in 1930. Meseca decembra je minister za socialno politiko razpustil ravnateljstvo posameznih krajevnih organov SUZORja in na

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posebno poročilo Trgovskega lista

Devizno tržišče.

Tendenca — razen Curiha — spre-menljiva.

Nalik predzadnjemu tednu je bila tudi v minoletem tednu kljub bližajočemu se »ultimu« kupčijska razgibanost izredno živahna, kajti na običajnih petih borznih sestankih je bilo nabavljeno deviz za skoro 17% milijona dinarjev in torej skupno s sobotnim prometom preko 22.109 milij. Din. Višina na poedinih borznih dnevih doseženega deviznega prometa je razvidna iz sledečih števil:

22. junija Din 3.088.221-82 Praga-Italija
23. junija Din 2.567.402-09 Newyork-Curih
24. junija Din 2.380.589-83 London-Curih
25. junija Din 3.662.650-08 Curih-London
26. junija Din 6.017.725-53 London-Praga
27. junija Din 4.392.385- Newyork-Praga
Iz gornjih podatkov je dalje razvidno, da so na poedinih borznih sestankih prevladovali predvsem zaključki v Londonu, Curihu, Newyorku in Pragi ter deloma v Italiji.

Narodna banka je posredovala največ v Pragi (4.725 milij. Din), v Londonu (3.358 milij. Din), Curihu (3.280 milij. Din), Newyorku (2.581 milij. Din), deloma v Dunaju (1.564 milij. Din) in Berlinu (1.182 milij. Din), dočim je bilo Amsterdamu in Parizu zaključenega za znatno manjše vsote. V celem je dala Narodna banka za nad 17.180 milij. Din deviz na razpolago, medtem ko je bilo vsled privatne ponudbe perfektuirano le za cca. pet milijonov dinarjev deviznih zaključkov in sicer največ Londona (1.960 milij. Din) poleg Italije (1.318 milij. Din) ter Dunaja (1.118 milij. Din).

Devizna tečajnica je tokrat obeleževana s stalno rastočo tendenco, izvzemši Curiha, ki je bil na vseh borznih sestankih trgovan na dosednji bazi 1096-80. Značilen je tudi osobito občuten porast deviznih tečajev od petka na soboto, vsled česar navajamo v naslednjem radi lažjega pregleda celotedenskih tečajnih razlik tečaje od 22., 26. in 27. t. m. in sicer vedno intervencijske tečaje:

Junij Amster. Berlin Bruselj Budimp. Dunaj

22. 22-76 13-42 7-8696 9-874 7-9376

26. 22-77 13-43 7-8827 9-8778 7-9518

27. 22-815 13-46 7-897 9-8778 7-9595

Jun. London Newyork Pariz Praga Trst

22. 275-11 56-42 221-48 167-21 295-95

26. 275-30 56-47 221-50 167-60 296-—

27. 275-85 56-575 222-05 167-76 296-65

Notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče.

Tendenca nespremenjeno mlačna.

V Blairovih posojilih sploh ni bilo prometa v zadnjem tednu, na vseh borz-

njihova mesta imenoval komisarje. Se isti mesec je g. dr. Pless kot komisar Bolniške blagajne v društvu prevzel svoje posle ter je usmeril vse svoje delovanje na to, da zopet uravnoteži finančno stanje blagajne, ki se je bilo zaradi velike epidemije gripe v prvih 4 mesecih l. 1929. in ogromnih zdravniških stroškov znatno poslabšalo. Bilanca v l. 1929 se je sicer še zaključila z deficitom, v l. 1930. pa se je upravi posrečilo, da je posebno hranarine in zdravniške stroške znižala zopet na normalno mero in tako spravila bolezenske dajatve v sklad s predpisanimi in vplačanimi prispevki. Pri tem pravic članov nikakor ni okrnila, izčrpala je zanje skoraj ves predpis in izdala za hranarino 726.000 Din, za zdravniške stroške 823.000 Din, za zdravila članom 402.000 Din, za zdravila svojcem 157.000 Din, za oskrbo članov v bolnicah 168.000 Din, za oskrbo svojcev v bolnicah 98.000 Din, za zdravilišča 142.000, za zobno nego 274.000 in za druge dajatve 269.000 Din. Te številke jasno pričajo, da je Bolniška blagajna v polni meri vršila svojo važno socialno funkcijo v korist zavarovanega članstva in da je vedno stremela le za tem, da vse vplačane prispevke porabi edino le v prid bolnih članov in njihovih svojcev.

Blagajniško poročilo.

Po izvajanjih g. dr. Plessa, ki jih je vzel občni zbor z odobravanjem na znanje, je podal gosp. Bogo Pleničar blagajniško poročilo, iz katerega je razvidno, da je znašal predpis prispevkov

nih sestankih pa je bilo nudeno 8% po 91.—, 7% pa po 81.—.

Tečaji vseh na tukajšnji borzi beleženih efektov so ostali tekom minolega tedna brez izprememb, izvzemši Tvrnice za dušik v Rušah, ki je notirala 23. t. m. 130.—, 24. t. m. 135.— in od 25. t. m. dalje 145.— za denar.

Zaključena je bila 27. t. m. 2½% drž. renta za vojno škodo po Din 391.— in 23. t. m. Kranjska industrijska družba, Jesenice, po 306 Din.

Lesno tržišče.

Kljub splošnemu pričakovanju, da se bo situacija na slovenskem lesnem trgu zboljšala, se tudi minuli teden ni tega opazilo. Dasiravno se naše stavbe rapidno razvijajo, pride v tramih le težko do kupčije, ker se zahtevajo posebne dimenzije, katerih pa naši producenti radi preniknih ponudb od strani stavbenikov nikakor ne morejo akceptirati. Vrh tega se zahtevajo še trami nove produkcije.

Povprašuje se tudi za mehak les (III) za stavbe za interno uporabo; tudi v tem materialu pride le težje do zaključkov radi tega, ker so trgovski in konzumni centri kot Zagreb, Beograd itd. prenatrpani s cenanim lesom.

Na zboljšanje cen v mehkem lesu ni upanja, dokler se ne izčrpa popolnoma stare zaloge.

Tudi goriva drva stare produkcije se težko oddaja, ker zahtevajo kupci le novo blago jesenske in zimske sečnje. Za trd les momentano pa ni zanimanja.

Povpraševanja.

1000 do 2000 komadov hrastovih železnih pragov, 2-60 m × 26 × 16 × 15 cm (najmanj 50%) in 2-60m × 25 × 15 × 16 cm (kvečjemu 50%). Izdelani po predpisih avstrijskih železnic. Plačilo z akreditivom. Franko Špilje.

Borovi hlodi (črn bor) v vsaki dolžini nad 1 m, od 15 cm v vrhu naprej ravni, tolerirajo se male grčice zdrave, sveže sečnje. Cena franko meja via Postojna tranzit. 4 vagonne hrastovih podnic, v debelini od 43 mm, 2-65 m dolžine, od 19 do 28 cm širine, 1.—II. kvalitete.

50 m³ hrastovih plohov, 2-30 m do 5 m dolžine, od 25 cm širine naprej, debelina 70, 80, 90, 110 in 130 mm. Franko vagon nakladalna postaja z navedbo dobavnega roka.

5000 m³ borovine, 78 mm debeline, v poljubnih dolžinah od 20 do 20 cm stopnjevale, od 10 cm širine naprej. — Kvaliteta: tombante, izključeno gnilo in razbito. Dobava meseca septembra t. l. Cene franko meja via Postojna tranzit z navedbo množine.

Bukovi testoni, 20 mm debeline, 2/3 širokih, 1,3 ozkih; cena fob Sušak.

655.940 Din, iz česar so se krili vsi izdatki za bolniške stroške pa tudi tekoči stroški za ureditev društvenega sanatorija, tako da znaša prebitok 3760 Din.

Poročilo nadzorstva.

V imenu nadzorstva je poročal g. Joško Zemljič, da je pregledalo celokupno poslovanje društva v l. 1930 in ugotovilo, da se je vršilo v najlepšem redu.

Zato je predlagal, naj se izreče društvenemu odboru absolutorij, kar je občni zbor soglasno odobril. Zahvala gre zlasti ravnatelju g. Podgoršku za njegovo vzorno poslovanje.

Zgradba sanatorija.

H koncu je poročal predsednik še o akciji za ureditev lastnega društvenega sanatorija, ki je postal nujno potreben glede na stalno prenapoljenost v javnih bolnicah. V tem pogledu so rodila prizadevanja društvene uprave popoln uspeh in se ji je posrečilo, da je po ugodni ceni kupila vilo g. dr. Slajmerja na Zaloški cesti, katere lega s prostranim vrtom je kakor nalašč ustvarjena za sanatorij. Društvo si je tudi že zagotovilo potrebna denarna sredstva za adaptacijska dela ter notranjo opremo in obstojajo najboljše nade, da bo mogla uprava že letos nuditi zavarovanemu članstvu vso potrebno zdravniško oskrbo v lastnem sanatoriju. Pri tej priliki je izrekel predsednik še posebno zahvalo Pokojninskemu zavodu, ki je priskočil društvu na pomoč s potrebnimi krediti in storil vse, da bo ureditev društvene zgradbe sanatorija čim lepše uspela.

Občni zbor Zveze trgovskih gremijev za Slovenijo.

Tajniško poročilo.

(Referent g. J. Kaiser.)

(Nadaljevanje.)

V. Iz gremijalne statistike.

Po statistiki, ki jo je zbrala Zveza po stanju z dne 1. januarja 1931 je bilo združenih v 27 gremijih 11160 trgovcev.

Od tega števila je odpadlo na glavne stroke:

5828 na trgovino z mešanim blagom,

1264 na trgovino z lesom,

731 na trgovino z deželnimi pridelki,

1058 na branjerije,

914 na jajčarje in perutninarje.

Na vsak km² pride v Dravski banovini več nego 1 trgovec. Od celokupnega števila trgovstva v državi, ki znaša okrog 90.000, odpade na Dravsko banovino okrog 12 odstotkov.

Nastavljene tajnike ima 19 gremijev, medtem ko pri ostalih gremijih vršijo administrativne posle izvoljeni tajniki, odnosno gg. gremijalni načelniki sami.

Po podatkih, v kolikor jih je mogla Zveza zbrati, imajo gremiji skupnega premoženja okrog 2.300.000 Din, ki je naloženo v gotovini, premičninah in nepremičninah in izvzemši »Trgovskega doma« v Ljubljani, ki je posvečen trgovstvu in njegovim organizacijam, a je last Društva »Trgovski dom«.

Gremijalna organizacija našega trgovstva predstavlja torej jako silo, vreden faktor v našem gospodarstvu, pa zato zasluži, da se jo temu primerno uvaža.

VI. Iz gospodarskega, kulturnega in socialnega delovanja gremijev.

Gremiji predstavljajo ne samo važno stanovsko organizacijo trgovstva vsak za svoj okoliš, marveč so skoraj brez izjeme glavni iniciatorji gospodarskega dela in napredka v svojih krajih.

Gremiji posvečajo pažnjo povečanju pridobitnosti v svojih okoliših, ki je predpogoj, da se oživi in poveča oslabljeni trgovski promet; posvečajo vso pažnjo tudi komunalni politiki.

Na gospodarskem področju moremo v preteklem letu beležiti v glavnem defenzivno stanje trgovstva, ki je obstojalo zlasti v obrambi gospodarskih interesov, ki niso važni le iz stanovskega, marveč tudi iz narodno-gospodarskega stališča. Tako so gremiji lani posvečali vso pažnjo davčnemu vprašanju. Prirejali so predavanja o davkih, dajali navodila glede pridobitniške napovedi, reklamacij itd., žal, da je baš davčno vprašanje stalo v trgovski organizaciji v ospredju. Stremljenje po omiljenju davčnih bremen ni le zadeva trgovstva, pač pa stvar celokupnega narodnega gospodarstva. Z gospodarski moči ne odgovarjajoč davčno obremenitvijo pada podjetnost, zaslužek, volja po napredku, previsoka davčna obremenitev povzroča mrtvilo, ki je v škodo gospodarstvu in državi. Trgovske organizacije so vršile torej veliko narodno-gospodarsko delo, ko so opozarjale meročajne faktorje na opasnosti in škodljive posledice pretežke fiskalne obremenitve.

Na gospodarskem polju moremo beležiti nadalje stremljenje po spopolnitvi organizacije s snovanjem strokovnih odsekov, ki imajo namen podrobno proučevati specialne interese posameznih strok.

Neštete akcije gremijev za zboljšanje prometnih prilik železniškega, telefonskega in brzojavnega prometa. S temi akcijami in intervencijami pospešuje trgovstvo razvoj civilizacije, kar pride zopet v dobrobit celote. Iz vrst trgovstva in njegovih organizacij izhaja inicijativa za gradnjo železnice, mostov, moderni trgovski lokali krasijo mesta, trgovstvo tvori močno finančno oporo mestom in občinam, — skratka gremiji so važen faktor v javnem življenju.

Živahno je delovanje gremijev tudi v kulturnem oziru. Zavedni trgovci, gre-

mijalni funkcionarji, so navadno podporniki, člani in vneti sodelavci v raznih kulturnih društvih.

Da se trgovstvo kulturno čimbolj dvigne, so pričeli v zadnjih letih posamezni gremiji ustanavljati svoje domove, iz katerih izžareva gospodarsko, kulturno in socialno delo organiziranega trgovstva. Mariborsko trgovstvo si je upostavilo svoj dom, sledilo mu je celjsko trgovstvo. In vzbudila se je — Ljubljana — in postavila mogočno palačo. Tudi tam, na naši najsevernejši meji, v Murski Soboti, si bo organizacija v doglednem času zgradila svoj dom.

In sledili bodo drugi. Nastajala bodo žarišča, iz katerih bo izpuhteval stanovski ponos generacije, ki jih je ustvarila in dajala spodbudo potomcem. Ti domovi bodo najtrdnjša opora stanovskemu gibanju, dvignili bodo trgovsko samozavest, kajti zgrajeni so in bodo na starem izreku: »Od zrna do zrna pogača, od kamna do kamna palača«.

V socialnem in humanitarnem oziru delo med gremiji le počasi napreduje. Kljub temu, da je izven govora nujna potreba po organizaciji vsaj bolniškega zavarovanja samostojnega trgovstva, ki jo trgovstvo na deželi še težje občuti nego v mestih, se doslej organizacija zavarovanja, sloneča na sistemu prostovoljnosti ni obnesla. Zato imamo v tem oziru le malo uspehov, a še ti so bili doseženi z veliko vztrajnostjo in žrtvami.

V vsej banovini obstoja edina Bolniška blagajna pri gremiju trgovcev v Mariboru, ki je štela konec preteklega leta okrog 300 članov. Obstoja nadalje dvoje posmrtnih društev »Pomoč« v Ljubljani in Trgovska samopomoč v riburu.

V socialnem in humanitarnem oziru čakajo torej gremijalno organizacijo še velike naloge, pa bodo dale morda pobudo za razvoj tega delovanja določbe novega obrtnega zakona, ki bodo deloma olajšale snovanje obligatornih bolniških blagajn.

VII. Trgovsko nadaljevalno šolstvo.

Eno izmed najvažnejših področij naše stanovske organizacije je strokovno šolstvo. Že v najzgodnejši zgodovini gremijev opazamo veliko skrb za strokovno naobrazbo trgovskega naraščaja. Zlasti se je poživelo vprašanje smotnega strokovnega pouka po vojni, ko so se prilike v trgovini popolnoma izpremenile in se je pričelo trgovstvo bolj živo zavedati, da mora stopati trgovina sporedno s časom, upoštevajoč nove metode, izpremenjene mednarodno trgovinske prilike in šilen tehnični napredek.

Odveč bi bilo govoriti o važnosti strokovnega šolstva. Naloga naše stanovske organizacije je, da pospešuje trgovsko-nadaljevalno šolstvo. Zaman smo pričakovali izdatne upravne in finančne pomoči od strani države, ki bi bila predvsem dolžna urediti to, že ves čas pereče vprašanje.

V Dravski banovini je obstojalo v šolskem letu 1929/30 13 trgovsko-nadaljevalnih šol in 6 trgovsko-nadaljevalnih tečajev.

Obiskovalo je šolo:

	učencev in učenk
V Ljubljani	257
Mariboru	105
Celju	101
Kranju	82
Ptaju	38
Murski Soboti	22
Novem mestu	20
Kamniku	13
Krškem	11
Brežicah	7
Sovenski Bistrici	15
Šošanju	12
Slovenjgradu	7

Skupaj 397 vajencev in 275 vajenk. Po gremijalni statistiki pa je bilo pričetek preteklega leta v uku 997 vajencev in vajenk. Poleg vajencev, ki so obiskovali trgovsko nadaljevalno šolo, so obiskovali v krajih, kjer take šole ni, splošno obrtno-nadaljevalno šolo, — veliko število pa sploh ni bilo deležno teoretičnega strokovnega pouka.

Zgorajšnja statistika nam dokazuje torej, da razmere strokovnega pouka pri nas še vedno niso zadovoljive. Tudi ne odgovarja učni program na večini šol potrebam strokovne naobrazbe naraščaja. Zato je le hvalevredno prizadevanje ravnatelja gremijalne trgovske šole v Ljubljani g. Rado Gruma, naj bi priredil prosvetni oddelek kr. banske uprave strokovni tečaj za učitelstvo na trgovsko-nadaljevalnih šolah.

Veliko breme za stanovsko organizacijo predstavljajo vzdrževalni stroški za trgovsko-nadaljevalne šole, ker jih poleg Zbornice za TOI in krajevnih oblasti vzdržuje ponajveč sama. V preteklem letu so bili stroški vzdrževanja trgovsko-nadaljevalnih šol proračunjeni na 367.940 Din; zaposlenih pa je bilo 62 učnih moči. (Nadaljevanje sledi.)

ZAGREBSKA BORZA JE ZNIZALA MEŠETARINO.

Upravni odbor zagrebske borze je sklenil z ozirom na zakonsko stabilizacijo dinarja, da se mešetarina v deviznih poslih zniža od 0,5 na 0,4%.

* * *

MEDNARODNA EKSPORTNA BANKA.

Bivši belgijski finančni minister Francquais je predlagal v finančnem odseku Evropskega odbora v Ženevi ustanovitev lastne Mednarodne centralne banke, ki naj v svrhu sanacije evropskega eksporta sodeluje z eksportnimi bankami posameznih držav. Ta banka bi potrebovala glavnico 100 milijonov dolarjev, od koje glavnice bi se vplačalo zaenkrat 10 odstotkov. Delniško glavnico naj podpišejo eksportne banke in izvozne družbe, vlade naj pa banko po možnosti podpirajo.

* * *

OBILICA DENARJA V ŠVICI.

Izkaz švicarske Narodne banke za tretji junjski teden poroča o izredni pomnožitvi zlata za 832 milijonov frankov. To omogoča nominalno kritje obtoke bankovcev z nič manj kot 85 odstotki. Višina dotoka zlata ter odstotna višina kritja z zlatom sta v zgodovini zavoda rekordna.

Dobava-prodaja

Dobave. Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 6. julija t. l. ponudbe glede dobave raznega železa; do 7. julija t. l. glede dobave 5 rol strešne lepenke in 1500 kg mavca; do 8. julija t. l. pa glede dobave večje množine tiskovin. (Predmetni pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

— Direkcija državnega rudnika Vele- nje sprejema do 4. julija t. l. ponudbe glede dobave zobatih koles; do 6. julija t. l. pa glede dobave 150 bal asfaltne in krovne lepenke. — Direkcija državne železarnice Vreš-Majdan sprejema do 8. julija t. l. ponudbe glede dobave pločevine in plinskih cevi. — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 9. julija t. l. ponudbe glede dobave gumijevih cevi, 150 komadov spiralnih svedrov, 1200 kg katrana, usnja, črne smole, črne kreme za sedla, jeklenih krtač itd. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 9. julija t. l. ponudbe glede dobave 200 kg bodeče žice, 1000 komadov hrastovih pragov, 500 metrov manesmanovih cevi, 300 kg barve, 10 kg izolirnega traku, 75 komadov motvoza, 100 komadov vrvi za konjsko vprego, 3500 kg tračnikov, 150 kg vijakov, 950 kg žebeljev in 40.000 kg portland-cementa. — Direkcija državnega rudnika Senjski rudnik sprejema do 13. julija t. l. ponudbe glede dobave 50 m³ hrastovega lesa, 1050 kg vijakov in 100 m cevi za vodovod, 300 komadov rudarskih sekir, 3000 komadov tiskovin ter glede dobave raznih strokovnih knjig. — III. Pomorska obalska komanda v Boki Kotorski sprejema do 11. julija t. l. ponudbe glede dobave 500 kg usnja. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

— Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije glede dobave živil (mast, olje, testenine, riž, zdrob, kis, ješprenček, fižol, krompir, čebula, Enriko-kava, eikorija, sladkor, čaj, goveji loj) in sicer dne 13. julija t. l. pri 8. konjskem polku v Čakovcu in pri 37. pešadijskem polku na Sušaku; dne 14. julija t. l. pri 14. artilerijskem polku v Varaždinu dne 15. julija t. l. pri 2. pionirskem polku v Karlovcu, dne 17. in 18. julija t. l. pa pri Komandi savske divizijske oblasti v Zagrebu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

— Dne 10. julija t. l. se bo vršila pri Intendanturi Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija glede dobave 22.600 kg čiste svinjske masti; dne 14. julija t. l. pa glede dobave 2000 kg paprike. (Oglašta sta na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

Prodaja pil. Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 9. julija t. l. ponudbe glede prodaje 1000 kg pil. (Predmetni oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Prodaja lesa. Direkcija šum kr. Jugoslavije v Ljubljani sprejema do 7. julija t. l. ponudbe glede prodaje lesa. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Veletrgovina

A. Šarabon v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago
več vrst žganja, moko
ter deželne pridelke —
kakor tudi raznovrstno
rudninsko vodo

Lastna pražarna za
kavo in mlin za dišave
z električnim obratom

Telefon 26-66

Iržna poročila

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo 18 konjev, 15 bikov, 180 volov, 361 krav in 36 telet; skupaj 610 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 23. junija so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od Din 6 do 7-50, poldebili voli 4-50 do 5-50, plemenski voli 4-5-50, biki za klanje 4-50-5, klavne krave debele 3-50 do 6-50, plemenske krave 3, krave za klobasarje 1-75-2-50, molzne krave 5 do 5-50, breje krave 3-50-4, mlada živina 4-25-8. Prodanih je bilo 310 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 26, v Italijo 12 komadov. — Mesne cene: Volovsko meso I. vrste 1 kg Din 16-18, II. vrste 12-14, meso od bikov, krav in telic 8-10, telečje meso I. vrste 25-35, II. vrste 12-18, svinjsko sveže meso 14-25.

Trg jajec. Tako iz Švice kot iz Nemčije in Italije poročajo o padanju cen. Povpraševanje se je zmanjšalo in ni izključeno, da bodo v tekočem tednu cene nižje, posebno še, ker se v juliju vsled žetve pričakuje večja produkcija. Tako poroča Zadruga za eksport jajc v St. Juriju ob J. žel.

Ljubljanska borza

Tečaj 1. julija 1931.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2277.37	2284.21
Berlin 100 M	1342.11	1346.18
Bruselj 100 belg	787.96	790.32
Budimpešta 100 pengö	987.55	990.51
Curih 100 fr.	1095.15	1098.45
Dunaj 100 šilingov	794.52	796.92
London 1 funt	275.10	275.92
Newyork 100 dolarjev	5644.37	5661.37
Pariz 100 fr.	221.38	222.04
Praga 100 kron	167.35	167.89
Prst 100 lir	296.12	297.02

Zastopnik

bi prevzel poleg sedanjih zastopstev še zastopstvo druge domače tekstilne tovarne. Obdeluje stalno celo državo po svojih potnikih, katerih stalno bivališče se nahaja v središču odrejenega jim rajona. Firma je stara, renomirana. Reflektira le na generalna zastopstva. Ponudbe na anončni zavod Aloma Company, d. z o. z., Ljubljana, pod »Zastopstva tekstilne tovarne«.

7653

SPEDICIJSKO PODJETJE

R. RANZINGER LJUBLJANA

Telefon št. 20-60

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče s direktnim tirom od glav. kolodvora Carlskega skladišča. Mestne trošarine prosto skladišče. Carlsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili

Trgovci in industrijci!

Trgovski list

se priporoča za

inseriranje!

Tiskarna MERKUR

LJUBLJANA

Gregorčičeva ulica št. 23

TELEFON 25-52

se priporoča za naročila vseh uradnih in trgovskih tiskovin. Tiska vizitke, memorande, kuverte, časopise, knjige, brošure, cenike, statute, tabele, letake i. t. d. dobavlja točno in po zmernih cenah. Za večja naročila zahtevajte proračune!

LASTNA KNJIGOVEZNICA